

Na lovu.

(V. Kosmák. — Jan Stanovský.)

(Konec.)

»Pst!« se je odzvalo od daljnega konca.
 »Tiho, niti muk!« je pridjal Škofovski.
 »Predvsem odprite okno, da se more skaditi ven«, je opozoril stari gospod glavar iz Znojma.

»Le ti molči!« ga je zavrnil gozdar, »ti stoprav to razumeš! Ampak kar bom zdaj pripovedoval, to je sveta resnica. Poznali ste starega kancelista, gospoda Franca, kakor smo ga klicali?«

»Kako bi ne! Bil je pol slep in gluha.«

»Torej, vidite tedaj, da ne lažem. Ta gospod Franc vam je bil grozen čudak. Z vsakim se je prepiral, pital ga z osli in zlasti nas mlade, kateri smo pisarili v pisarni. Jaz sem bil takrat v pisarni. Ničesar mu nismo ugodili. Pri vsem tem pa je bil grozno vohunski in na puško kar mrtev.«

»In če je zadel v svojem življenju deset zajcev, je bilo to vse«, je pripomnil gospod grajščak. »Streljal je, kakor tukajle naš gospod Vaclav.«

»Kje pa bi se jih vzelo deset? Niti pet ne!« je trdil dohodar.

»Nekoč proti koncu sušca«, je nadaljeval gozdar, »me je oštel v pisarni, da sem neumen bebec in da me vsaka baba spelje na led. Razjezil sem se! Rečem: »Gospod kancelist, vi vendar tudi niste vse modrosti z veliko žlico snedli in staviva, da vas prvega aprila — to bode danes teden — pošljem po ptičjega mleka, po rakove in polževe krvi, po žabje volne, po gladež, po norca!«

»Mene?!« — je zasopel gospod Franc, »mene?! Staviva na vedro piva! Kje šine vam taka misel v glavo?!«

»Stavila sva torej pred svedoki na vedro piva, jaz pa sem tuhtal in premišljeval, kako bi to izvedel. Konečno mi šine srečna misel v glavo. Z lovem sva si bila dobra, in prijavil sem mu svoj načrt. Rečem: stavil sem z gospodom Francem na vedro piva, da ga pošljem po aprilu. To izvedeva tako. Jaz se prvega aprila zgubim rano iz pisarne, pridem k vam, in v pisarno pošljeva logarja Moravca — to je zvitica glavica, ta nič ne skazi — tako kakor bi šel od vas k meni z naročilom, da bi si vzel hitro dvocevko in šel k širokemu drevoredu, da bi tam stopil pod veliki hrast in čakal na lisjaka, da ste ga vi zasledili in da ga naženete od »pekla« gor. (»Peklo« je gostilna v gozdu). Gospod Franc je vohunski, izvlekel bo to iz logarja in pobegne k »velikemu hrastu« sam. Tam ga pustiva precej dolgo čakati, sama se pokrepčava v gostilni »na peklu« in potem ga greva zasmehovat.«

»Počakajte«, je rekel lovec, »izvedeva to še bolje. Pokličeva »na peklo« črevljarja Lisjaka, tam ga napraviva korajžnega in potem ga pošljeva ven, da mora iti okoli gospoda Franca.«

»Bravo!« je zaklicala cela družba in gospod gozdar se je zadovoljno smejal, namočil grlo in nadaljeval: »Prišel je torej srečno prvi april. Jaz pridem kakor običajno v pisarno in za pol ure grem kakor slučajno ven. Za trenotek odpre logar Moravec duri, želi dober dan, ogleda se po pisarni, nekaj zamrmra in gre spet.«

»Kaj hočete!« je vpil za njim gospod kancelist.

»Ah, gospoda Lihtnera iščem, — ampak pridem zopet.«

Odšel je k židovu na četrtinko in se vrnil za trenotek. Odprl je duri in šel za peč gledat, kjer je stala moja miza.

»Kaj hočete?« se je zarežal nanj gospod Franc.

»Gospoda Lihtnera iščem.«

»In kaj hočete ž njim?«

»Gospod okrožni logar mu kaj naroča.«

»In kaj? Ali imate jezik primržen?« je kričal nestrpljivo.

»Eh neumnost! Gospod okrožni logar je zasledil lisjaka in nažene ga z mladeničem od »pekla« gor in gospod Lihtner naj stoji pod »velikim hrastom« v širokem drevoredu, tam ima lisjak tajni pot — in naj ga, hoče-li ustreliti, ko pride tja«, je odgovoril logar.

Gospodu kancelistu se je zasvetilo v očeh. Segel je v žep, dal logarju desetico in rekel: »Moravec, tukajle na pivo, in če srečate gospoda Lihtnera, ne pravite mu nič; jaz grem sam na lisjaka.«

Logar se je zahvalil in hajdi naravnost v pivovarno. Mi smo se vsi sklicali, da bi bila komedija večja: učitelj, poštar, doktor, pivovar in smo šli »na peklo« v gostilno.

Črevljarja Lisjaka smo nastavili pri širokem drevoredu na stražo, da-li gospod Franc pride? Ne traja dolgo, — v resnici — kancelist prisopiha lovski oblečen, stopi pod drevo, nastavi nanosnik na oko, da bi bolje videl, nategne dvocevko in preži. — Črevljar nam pride tega pravit smeje se kakor norec. Mi smo mu dali naliti, da bi dobil »efeta«. Sami smo tudi pili kakor »Saksi« in drug za drugim smo hodili ven streljat na prazno, kakor bi bil najhuši lov. Tako smo ga pustili čakati dobro uro. Ko je čevljar že imel dovolj in nam se tudi ni več ljubilo, poslali smo ga naprej po širokem drevoredu, mi pa smo šli zadi za njim. — Čevljar, ta kotriga, si je pel celo pot. Ko je prišel k hrastu, ga je opominjal gospod kancelist: »Ne delajte trušča in ne naganjajte mi divjaka.«

»A ponižno dobrodošli, blagorodni gospod kancelist! Le ne streljajte na me.«

»Kaj blebetate? Idite svojo pot. Ali niste videli gospoda okrožnega logarja?«

»Sem videl. — Gre majhen kosek za menoj še z drugimi gospodi.«

Medtem smo mi prišli. Gospod Franc je vpil na nas ves togoten: »Kje ste tako dolgo? Čakam že dve uri. Kje imate lisjaka?«

»Tamle gre. Zakaj ga niste ustrelili?« sem pokazal na čevljarja Lisjaka.

Gospod Franc je izbulil oči kakor čuk, zaobrnil se na peti in jo mahnil proč. Mi pa smo klicali za njim »april!« in sli naravnost v pivovarno pit vedro piva. Bila vam je takrat komedija, da vam niti dopovedati ne morem.«

»Verujem!« — je pritrdil Škofovski. »Ampak tukajle gospod mlinar je še slabši strelec. Na gospoda Franca ni prišel lisjak, zato ga ni mogel ustreliti; ali na tega starega tukajle je prišel jelen —.«

»In skotal ga je!« pripomnil sem jaz.

»Kaj se! Skotal?«

Pravim: »Da! Oba sva spala. Nakrat zaslišim gospoda mlinarja preklinjati, ogledam se in vidim, da leži povaljen v travi in jelen je čez drn in strn!«

»Oho!« se je smejal Bazala, »še sreča, da jeleni ne bodejo, sicer bi imeli po jutrajšnjem funus!«

»Nu, četudi bi jelen bodel, obrani se ga«, rekel je popolnoma mirno gospod glavar, kateri je sedel z gospodom grajščakom za malo mizo pri peči in je potisnil na stran črno čepico na glavi — »ali z divjim merjasec je druga! To se mi je enkrat nekaj pripetilo, ko sem bil še na Ogrskem. Imeli smo tam velike gozde, jelenov, srn dosti in tuintam je k nam zablodila tudi črna divja svinja. Nekoč vam grem okoli barja, kadim lepo in hkrati, kakor bi iz zemlje izrastel, stoji vam meni naproti velikanski merjasec. Videti ga, dvocevko dol — in pok, pok! oba poka sta bila jeden. Krulec je sicer padel, toda skopal se je zopet in brusil čekane nad menoj. Pomikam se nazaj in nabijam; merjasec za menoj in pene se mu čede od pap. Tu se spotaknem na korenu, padem, puška mi odleti, klobuk dol — jaz ležim, v rokah nič, razun pipe in merjasec pred menoj. Ampak nič se ne bati! Navlekel sem polna usta dima, in ko je zver imela rilec že tako blizu, da sva se mogla poljubiti, pihnil sem

ji ves dim v oči. Škoda, da niste tega videli! Merjasec vam je začel sopsti, obrnil se in se zgubil. Več ga nisem videl!«

Mi mlajši smo se zakrohotali. Škofovski lovec pa nas je važno opomnil: »Ne smejte se in zapomnite si to, da bodele si pomagati vedeli, če pridete v take škrpce. To se vse more zgoditi. Prigodijo se semintje čudne reči. Ker smo že o tem jelenu govorili, prišel mi je na misel moj rajni oče. To vam je bil lovec! Zastonj govoriti — mi smo proti njemu cunje — nič — nič! Ta vam je umel dresirati pse! — in ne samo pse, vse! Imel vam je jelena (vlovil ga je bil, ko je bil še telek) in naučil si ga je tako, da je jelen — verjamite mi ali ne, — z mojim očetom — Bog mu daj dobro! hodil na lov in mu prinašal ustreljene zajce — kakor tukaj sedim, primojduha!«

»Lažeš!« je zakričal nanj Bazala in udaril na mizo, da so kozarca zazveneli.

»Zakaj bi lagal?« je rekel grajščak resno. »Poznal sem loveca, ki si je privadil zajca, da je hodil z njim čakati, in če je gospod kakega jelena vstrelil, mu ga je zajec donesel.«

»Nu, ta je zelena!« je vdaril Škofovski na mizo in se vgriznil v ustnice, ker je bil pretrumfan.

Družba se je krohotala, da ni popokala.

»Pustite take govore«, je rekel gozdar, »kateri niso verjetni, in začnimo zopet o psih. Imel sem vam psico, to je bila pošast! — svojeglavna, sladkosnedna — vse nečednosti! Če me ni hotela ubogati, dobivala je doma vselej na hrbet z bičem. Nekoč mi je tudi požrla zajca na lovu. Rečem: »Počakaj, dobiš, ko le prideva domu!« Psica to slišati jo pobriše! Bilo je to že pozno v jesen; kurili smo že. Počasi grem za psico in ko odpiram duri, česar ne vidim? Psica ima bič v gobcu in ga tlači v peč! — Le pomislite!«

»Aj, aj, joj!« so se čudili vsi.

Deklica je odprla duri in mene poklicala, da nekdo hoče govoriti z menoj.

Šel sem ven. Stala je zunaj stara žena in me prosila, da bi ji drugo jutro zgodaj izgotovil neko listino. Obljubil sem ji in se vrnil v sobo.

»Kdo pa je bil zunaj?« me je vprašal gospod gozdar.

»Bila je deputacija zajcev«, sem odvrnil. »Prišli so se mi zahvaljevat, da sem jim tako prizanašal, in da bi vas prosil, da bi drugokrat pozvali na lov samo take strelce kakor sem jaz in gospod mlinar!«

»Živio!« so ploskali vsi, smejoč se iz polnega grla. Gozdarjev pes je potegnil rep med noge, začel cviliti, se splazil k durim in praskal po njih.

»K vsem zlodejom! Prenehajte vendar lagati! Glejte, moj pes tega ne more prenašati in še mi steče!« je rekel gozdar in pograbil puško. »Morebiti ga bodem moral ustreliti.«

Vseobčni smeh je sledil na to šalo.

Še dolgo časa smo gonili z veseljem na tem poslednjem lovišču, dok nas je konečno polnoč zvala domu.

To je bil moj zadnji lov. Na poslednjem lovišču sem bil potem še čisto, toda pri prvih ne. Bal sem se, da ne bi koga ustrelil in svetujem vsakemu, kdor ni rojen lovec, naj pusti puško kakor žganje in blebetavo babnico.

Dopisi.

Od Sv. Benedikta v Slov. gor. (Veselica.) Bilo je treba plačati vstopnino, vendar je privrelo toliko ljudstva, da je bilo v trenutku razprodanih 250 vstopnic, več ko dve tretjini je vstopilo brez vstopnic, polovica ljudi pa se je morala vrniti domov. Take stiske in gnječe ne pomnijo stari ljudje nikjer. Vprizorila se je »Lurška pastarica«, igrokaz v petih dejanjih in »Slomšekovo rojstvo«. O kako radi bi svojim cenjenim bralcem opisali vso lepoto in krasoto igre